

МЕТОДИКА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРАГ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ ПРИ СЪБИРАНЕ НА СТАТИСТИЧЕСКА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ВЪТРЕШНООБЩНОСТНАТА ТЪРГОВИЯ СЪС СТОКИ

1. ЦЕЛ, СЪЩНОСТ И ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

Целта на тази методика е да дефинира принципите и подходите за определяне на национално ниво на прага за наблюдение на фирмите, осъществяващи изпращания и пристигания на стоки за/от страни членки на ЕС.

Методиката се разработва в съответствие с правилата определени с Регламент 638 и 1982/2004 на ЕС и Закона за статистика на вътрешнообщностната търговия със стоки обнародван в ДВ бр. 51/ 23.06.2006 г.

В съответствие с националната методика ежегодно до края на м. октомври се определя и обнародва в Държавен вестник прага за наблюдение, изразен в стойност, който ще е валиден за следващата календарна година. В същия срок всяка страна членка е задължена да изпрати тази информация на Европейската комисия. (Чл.10 т.1 и т.6 от Регламент 638)

Определянето на прага се осъществява на основата на анализ на:

- търговската активност на фирмите, търгуващи със страни от ЕС;
- търгуваните стоки и техният дял в общата търговия с ЕС;
- европейските страни партньори на България и тяхната значимост за стокообмена на България.

Определеният праг за наблюдение на национално ниво е основата, на която се идентифицират единиците, които ще бъдат задължени да декларират движение на стоки между България и страните от ЕС през определена календарна година.

2.Обхват и източници на информация

За да се определят единиците, които ще бъдат задължени да предоставят ежемесечно информация за реализираните от тях сделки с партньори от ЕС се създава Общ регистър на търговците, включващ всички физически и юридически лица, които извършват външно-търговска дейност. Този регистър, съдържа определен брой променливи, на базата на които може да се направи анализ и оценка на търговската дейност на съответната единица. От този регистър се определят единиците, които извършват стокообмен със страни от Общността.

Задължение да предоставят ежемесечно статистическа информация имат икономическите субекти регистрирани по ДДС, които извършват търговски операции със страни членки на Европейския съюз, при условие, че сумата на извършените от тях сделки през базисната година е равна или по-голяма от определения на национално ниво праг съответно за изпращанията и пристиганията. За тези единици се създава така наречения Декларантски регистър или това са задължените лица по системата Интрастат. Всички единици, чийто обем на търговия за предходната година е под определения праг, през текущата година трябва редовно да следят натрупаните стойностни обеми от сделки със страни от ЕС и когато достигнат определения праг, са длъжни, считано от месеца, в който са достигнали прага, да започнат да подават ежемесечно изискващата се информация. Същевременно НСИ също извършва текущ анализ на данните постъпващи от Агенция „Митници“ за движението на стоки на общността под митнически контрол, от ДДС декларациите за осъществените сделки с партньори от ЕС, за да проверява има ли единици, които достигат прага за наблюдение през текущата година и следва да бъдат включени към единиците, задължени на годишна база ежемесечно да подават Интрастат декларации. Всички единици, които в началото на годината са отговаряли на изискванията за представяне на ежемесечни отчети и по смисъла на Закона за статистика на вътрешнообщностната търговия със стоки са задължени лица считано от 01 януари, но през текущата година имат намаление на оборота или не осъществяват търговска дейност са длъжни да предоставят ежемесечно определения набор от данни до края на текущата годината или нулеви декларации.

Единиците, които извършват сделки със страни от ЕС, но годишния размер на оборота им е по-малък от определения праг и през текущата година не достигат този праг, предоставят само информация на данъчните служби с декларациите по ДДС, попълвайки определените за целта полета (т.нар. „евро полета“). Данъчната администрация е задължена да осигурява тази информация и да я предоставя на НСИ (съгласно споразумение).

Източниците на информация за определяне на прага са:

- данните от ЕАД, които се предоставят от Агенция „Митници“ при първоначалното определяне на прага за внедряване на системата Интрастат;
- декларациите по Интрастат, декларациите по ДДС, статистическата информация за специфичните движения на стоки, данни от Агенция „Митници“ за движението на стоки на общността, намиращи се под митнически контрол, след периода на ефективно членство на България в ЕС.

3. Използвани класификации и номенклатури

- Комбинирана номенклатура на ЕС;
- Комбинирана номенклатура на Р България;
- Хармонизирана система на ООН;
- Стандартна външнотърговска класификация;
- Геономенклатура - номенклатура на страните и териториите за целите на външнотърговската статистика.

4. Практически стъпки при определяне на статистическия праг

Съгласно чл.10.т.3 от Регламент 638/2004 на ЕС и Закона за статистика на вътрешнообщностната търговия със стоки, ежегодно се определя и публикува праг, гарантиращ минимален обхват на стойностните обеми за изпращанията и пристиганията от 97%.

Всяка страна членка, съобразно европейските правила и националните потребности от информация за движението на стоките, определя праг на национално ниво, осигуряващ регламентирания обхват. Прагът може да бъде един и същ за двата потока или различен за изпращанията и пристиганията.

При определяне на прага се извършват следните дейности:

- индентифициране на всички юридически и физически лица, които през последните 12 календарни месеца са извършвали търговски сделки с партньори от страните в ЕС;
- проверка за регистрация по ДДС;
- генериране на кумулативни стойности за общия обем на реализираните транзакции за всяка единица;
- създаване на динамични редове по групи стоки и страни партньори на база всички вътрешнообщностни сделки;
- стратифициране на субектите на база годишен оборот;
- определяне теглата на всяка група от общия обем;
- определяне на праг за наблюдение, гарантиращ изисквания се по Регламент обхват на търговския поток;
- създаване на динамични редове по групи стоки и страни партньори, на база на сделките реализирани само от единиците над прага за наблюдение (единиците, които ще бъдат задължени да представят Интрастат декларации);
- съпоставка на динамичните редове, на база всички сделки с тези, формирани на база единиците над определения праг;
- оценка на обхвата на общата стойност на търговията на България със страните от ЕС, както и осигурения при този праг обхвата по групи стоки и страни търговски партньори.

На базата на така направения анализ и оценка на резултатите се определя праг за наблюдение, а ако изискваният се обхват не е осигурен или има риск да не бъдат обхванати важни за страната стокоси потоци се определя нов праг и се извършват отново всички предходни стъпки, докато анализа не покаже, че определения праг гарантира изискващото се покритие на стоките

потоци по страни и групи стоки и броят на задължените в съответствие с този праг единици, които ежесечно ще подават Интрастат декларации, е оптимален за съвкупността. Окончателното определяне на прага за всяка година се извършва със Заповед на Председателя на НСИ и се обнародва в Държавен вестник.

5. Изисквания към информацията

Събраната по системата Интрастат информация от единиците, отговарящи на изискванията определени съгласно тази методика, трябва:

- да отговаря на изискванията за качество и обхват на данните;
- да задоволява информационните потребности на общността и страната;
- да създава условия за оптимизиране броя на наблюдаваните единици.